

VN/19527/2024

Myyntin ja markkinoinnin ammattilaiset ry:n lausunto liittyen luonnokseen hallituksen esitykseksi henkilöön liittyvää irtisanomisperustetta koskevan lainsäädännön muuttamisesta (työsopimuslain ja merityösopimuslain muuttaminen).

Myyntin ja markkinoinnin ammattilaiset ry (MMA) haluaa esittää huolensa suunnitellun lakimuutoksen vaikutuksista.

MMA:n näkemyksen mukaan esitetty muutos tulee madaltamaan irtisanomiskynnystä ja heikentämään työntekijän asemaa työsuhteen osapuolena. MMA ei näe, että muutokselle olisi olemassa perusteltu tarve.

MMA on huolissaan siitä, että painavan syyn poistuminen mahdollistaisi työsuhteen päättämisen aiempaa kevyemmin perustein esimerkiksi tilanteessa, jossa työntekijä ei ole saavuttanut hänelle asetettuja myyntitavoitteita. Mikä tahansa vähäinen puute tai virheellisyys työn tekemisessä ei saisi jatkossakaan olla irtisanomisperuste. Työsuhteen osapuolten väliseen lojaliteettivelvoitteeseen kuuluu myös inhimillisen epätäydellisyyden hyväksyminen. Lisäksi myynti- ja markkinointialalla työn tekemiseen vaikuttavat aina muutkin, kuin suoraan työntekijästä johtuvat syyt, kuten esimerkiksi markkinatilanne, asiakasyritysten tilanne ja resurssit. Esitetty muutos ei saa johtaa siihen, että työntekijä olisi vaihdettavissa aiempaa vähäisemmin perustein työnantajayhtiön kohdatessa haasteita esimerkiksi huonossa markkinatilanteessa.

Muutoksen toteutuessa epävarmuus työsuhteissa lisääntyisi. On riski, että työnantajat tulkitsisivat uudistusta liian rohkeasti, mikä johtaisi lisääntyviin perusteettomiin työsuhteen päättämisiin. Epävarmuus todennäköisesti heikentäisi esimerkiksi myyntityössä kehittymisen ja kasvun mahdollistavaa positiivista riskinottoa ja -halukkuutta ja tätä kautta tuloksentekoa. Häviöjä olisivat kaikki osapuolet; työnantaja, työntekijä sekä valtio.

Myös oikeudellinen epävarmuus lisääntyisi. Oikeudenkäyntien määrä todennäköisesti lisääntyisi uuden lain saadessa tulkintalinjansa vasta oikeuskäytännön myötä. Oikeudenkäynnit tulisivat todennäköisesti olemaan ajallisesti pitkiä, koska muutoksen myötä olisi tarve uusille ennakkoratkaisuille ja näin ollen käsittelylle useassa eri oikeusasteessa. Jo nyt riita-asioiden käsittely tuomioistuimissa saattaa kestää hyvin kauan ja oletettavaa on, että esitetty muutos kuormittaisi tuomioistuinlaitosta entisestään.

Esitetyn muutoksen sijaan tuleekin pyrkiä varmistautumaan siitä, että työnantajat ovat tietoisia nykyisen lainsäädännön sisällöstä niin velvollisuuksiensa kuin oikeuksiensaakin suhteen ja osaisivat myös käyttää lainsäädännön mukaisia menettelytapoja.

Irtisanomiskynnyksen madaltamisen sijaan tulisikin kiinnittää huomiota jo olemassa olevan menettelysäännösten selkeyteen, kuten esimerkiksi varoitusmenettelyyn, ja tarvittavilta osin kehittää näitä. Ensisijaisena tavoitteena tulisikin esitetyn muutoksen sijaan olla, että tarpeettomat ja epäselvät irtisanomistilanteet voitaisiin näin välttää. Mikäli työsuhteen päättämiseen kuitenkin päädyttäisiin, olisi prosessi asianmukaisesti selvitetty ja dokumentoitu, mikä saattaisi edistää irtisanomisriitojen vähentymistä. Varoitusmenettelyä ei tule keventää vaan päinvastoin selkeyttää.

Tavoitteena on ollut jo pidempään työurien pidentäminen. Tavoitteen toteutuminen edellyttää sekä työnantajien halua työurien pidentämiseen että työntekijöiden työkyvyn säilymistä. Esitetty muutos ei tue tätä tavoitetta. Tuloksellisenkaan työnteko ei voi olla aina samalla tasolla ja työsuhteissa tulisi huomioida myös inhimilliset seikat, kuten työntekijän ikääntyminen ja erilaiset elämänvaiheet. Muun muassa työsuhteen kestolle, työntekijän iälle sekä uudelleen työllistymisen mahdollisuudelle tulee antaa merkitystä. Kokonaisharkinnan tulee olla jatkossakin merkittävässä roolissa irtisanomisperusteen olemassaoloa arvioitaessa. Myös uudelleensijoitusvelvollisuus osaltaan turvaa työsuhteen voimassa pysymistä, eikä sitä tule heikentää. Työsuhteeseen liittyvä lojaalisuusvelvollisuus edellyttää työnantajan velvollisuutta pyrkiä huolehtimaan työsuhteen jatkuvuudesta eikä tätä velvollisuutta tule alentaa.

Myynnin ja markkinoinnin ammattilaiset ry